

Examensarbete

Hösten 2008

Sektionen för hälsa och ekonomi
Revision

En standard för en ny redovisningsprofession?

Författare

Daina Bindere
Ingela Engkvist

Handledare

Peter Öhman

Handledare

Pernilla Broberg

Förord

Vi vill tacka våra handledare Pernilla Broberg och Peter Öhman för konkret och konstruktiv handledning. Speciellt vill vi tacka Pernilla för hennes engagemang i problemen vi stötte på i SPSS och Åsa Kronkvist för hjälpen med EvaSys. Ett stort tack till Linus Sjödahl och Therese Wolff för deras engagemang och synpunkter när det gäller pilotundersökningen.

Vi vill även rikta ett stort tack till Bosse och Jan Ole för korrekturläsning.

Sist men inte minst vill vi tacka alla respondenter för deras engagemang och alla e-postmeddelande med lyckönskningar angående studien.

Kristianstad 28 november 2008

Daina Bindere

Ingela Engkvist

Sammanfattning

Den 1 juli 2008 gav FAR SRS ut en ny standard för svenska redovisningskonsulter. Detta föregicks av att man inom FAR SRS startat upp en redovisningssektion och såg behovet av en standard för redovisningskonsulter. Syftet med studien är att beskriva hur redovisningskonsulter upplever användandet av Reko i sin yrkesutövning och om de anser att den leder yrket mot en profession.

Vår studie baseras på professionsteori där man med hjälp av vissa kriterier kan se vad som kännetecknar en profession. Professioner har utvecklats och kan uppstå när något händer i omvärlden. Det sker förändringar inom redovisningsprofessionen och det finns en möjlighet för redovisningskonsulterna att etablera sig som en profession.

Vi valde att göra en totalstudie på alla redovisningskonsulter anslutna inom FAR SRS genom att skicka ut en enkät via e-post. Enkätens utformning baseras på en kvantitativ studie. Svarefrekvensen blev 55,8% vilket får anses vara ett bra resultat som gör att vi kan säkerställa studien. Materialet har statistiskt analyserats med hjälp av ställda hypoteser som vi antingen förkastat eller inte förkastat.

Studien visar att redovisningskonsulter upplever användandet av Reko som positivt och att de anser att Reko leder till en profession. Vidare visar studien att auktoriserade redovisningskonsulter är mer positiva än icke auktoriserade redovisningskonsulter. Redovisningskonsulternas uppfattningar skiljer sig inte nämnbart oavsett om man jobbar på revisionsbyråer eller redovisningsbyråer.

Nyckelord: profession, professionsteori, Reko, redovisningskonsult, standard

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	5
1.1 Bakgrund och problemdiskussion	5
1.2 Problemformulering	7
1.3 Syfte	7
2. VETENSKAPLIG METOD	7
2.1 Vetenskapligt förhållningssätt	8
2.2 Vetenskaplig ansats	8
2.3 Vetenskaplig undersökningsmetod	9
2.4 Teorival	10
3. TEORETISK REFERENSRAM.....	10
3.1 Allmänt om professioner	10
3.2 Professionsteori	11
3.3 Redovisnings- och revisionsprofessionen	14
3.3.1 Yrkeskåren	14
3.3.2 Norm.....	15
3.3.3 Standard	16
3.4 Redovisningskonsulter i Sverige	16
3.4.1 Allmänt om redovisningskonsulter	17
3.4.2 Auktorisation	18
3.4.3 Revisions- och redovisningsbyråer	18
3.5 Reko, standard för svenska redovisningskonsulter	19
3.6 Hypoteser	21
4. EMPIRISK METOD	22
4.1 Primärdata.....	22
4.2 Litteratursökning	22
4.3 Urval	23
4.4 Datainsamlingsmetod.....	24
4.4.1 Enkät	24
4.4.2 Operationalisering	25

4.4.3 Pilotundersökning	25
4.5 Bortfallsanalys	26
4.6 Dataanalys.....	28
4.7 Studiens trovärdighet	28
4.7.1 Validitet	29
4.7.2 Reliabilitet	29
5. ANALYS	30
5.1 Beskrivande statistik.....	30
5.2 Statistisk analys	31
5.3 Hypotesprövning	32
5.4 Övrig analys.....	37
5.5 Professionsdiskussion.....	37
5.6 Diskussion angående Reko	39
6. SLUTSATS OCH REFLEKTIONER	39
6.1 Slutsats	39
6.2 Egna reflektioner.....	40
6.3 Förslag till fortsatt forskning	41
Bilaga 1 – Allmänna inträdeskrav	47
Bilaga 2 - Följebrev	48
Bilaga 3 - Enkät	49
Bilaga 4 - Påminnelse	50
Bilaga 5 - Redovisning av svar på enkät	51

1. Inledning

I detta inledande kapitel kommer vi att ta upp en allmän bakgrund och problemdiskussion om profession, normer och standarder, redovisningskonsulter samt Reko. Detta leder fram till vår problemformulering och syftet med studien.

1.1 Bakgrund och problemdiskussion

Vi träffar nästan dagligen på yrkesgrupper som tillhör en profession och enligt Abbott (1988) så styr professionen vår värld. Profession är översatt från latin och betyder enligt Nationalencyklopedin (2008) ”offentligt allmänt yrke”. Fenomenet med professionsbegreppet är att det har skapats av folket. Det är folket som har bestämt hur en profession ska se ut, vad den ska innehålla och vilka yrken som ska ingå i begreppet. Detta beroende på hur människor med olika yrken har åstadkommit något och bevisat sin skicklighet. Medicin, juridik och teologi är tre klassiska professioner. (Freidson, 1994) Även revision brukar betraktas som en profession (Artsberg, 2005).

Redovisningsprofessionen består av flera olika grupper t.ex. ekonomipersonal på företag, anställda vid statliga myndigheter och skatteverket, de som undervisar i ekonomi vid olika lärosäten, de som tar fram normer om olika redovisningslösningar och de som granskar den upprättade redovisningen. Dessa grupper går in i varandra. Den grupp som i dagligt tal räknas som redovisningsprofession är revisorerna och detta beror till stor del på att revisorerna genom åren har organiserat sig och utvecklat de kännetecken som en klassisk profession innefattar. Inte minst har man haft stor betydelse vid normgivning på redovisningsområdet där FAR SRS som branschorganisation varit väldigt inflytelserik. Tidningen Balans, som ges ut av FAR SRS, anses vara ett viktigt forum för all redovisningsdebatt i Sverige. (Artsberg, 2005)

Den allmänna debatten har handlat om revisorns roll, inte minst nu när revisionspliktens vara eller icke vara är högaktuell. Tydliga tendenser finns i samhället på att redovisningskonsulter är en yrkesgrupp som är på frammarsch. I inledningen av Reko, (FAR SRS, 2008e, s. 8) standard för redovisningskonsulter, står följande:

”Marknaden för redovisningstjänster förväntas öka betydligt på grund av olika omvärldsfaktorer. Till detta kommer att redovisningskonsulten kan antas få ett utökat ansvar som en följd av förändringar i revisionsplikten.”

Historiskt sett kan man se likheter med tidigare utveckling av revisionsprofessionen och vad som nu händer med redovisningskonsultens yrke. Detta kan bl.a. härledas till Kreugerkraschen på 1930-talet då man insåg att kraven måste höjas på revisorn och att oberoende och utbildning var viktigt. Detta ledde fram till att revisionsprofessionen förändrades och stärktes. (Wallerstedt, 2005) Enligt professionsforskningen kan en ny profession utvecklas då en annan profession på grund av en händelse är på tillbakagång (Abbott, 1998).

Hösten 2007 beslutade FAR SRS på en extra föreningsstämma om de stadgar som gjorde det möjligt att starta upp en redovisningssektion. Detta var ett led i satsningen på att revisorer, redovisare och specialister får en gemensam organisation både vad det gäller kunskap och förtroende, samtidigt som det har funnits stora behov av redovisningstjänster inom revisionsbranschen. (FAR SRS, 2008c) Den nystartade redovisningssektionens första stora uppgift var att arbeta fram en standard för redovisningskonsulter, Reko, vilken trädde i kraft den 1 juli 2008.

Man kan utan vidare kalla sig revisor eller redovisningskonsult i Sverige då dessa titlar inte är skyddade. För att kalla sig godkänd eller auktoriserad revisor ställs däremot krav på utbildning, praktik och avläggande av prov. En auktoriserad revisor lyder under revisorsnämnden och titeln är skyddad. Revisorsnämnden bildades när revisorslagen infördes 1995. Revisorsyrket anses vara en profession där särskilda regler och koder skall följas. (Revisorsnämnden, 2008) Auktorisation av redovisningskonsulter är förhållandevis en ny företeelse och har gjorts av SRF, Sveriges redovisningskonsulters förbund, sedan 2005 (SRF, 2005) och av FAR SRS sedan 2007. Auktorisationen är en följd av de ökade krav som ställs på redovisningskonsulter i form av nya redovisningsprinciper och praxis, skatteregler och rådgivning. FAR SRS har även inrättat en kvalitetsnämnd som ska arbeta fram riktlinjer för kvalitetskontroller av redovisningskonsulter och dessa kontroller skall börja genomföras under hösten 2008. (FAR SRS, 2008d)

Det faktum att FAR SRS och SRF har inlett ett samarbete för att stärka branschen för redovisningskonsulter genom att diskutera bl.a. vidareutveckling av Reko, kraven på auktorisation och vidareutbildning samt kvalitetskontroller är ytterligare ett tecken på att redovisningskonsulter är i fokus (FAR SRS, 2008d).

Caisa Drefeldt, (FAR SRS, 2008c) chef för FAR SRS sektion för redovisningskonsulter, säger:

”Reko ska fungera både som stöd och kvalitetsstämpel för redovisningskonsulten, men det är även en trygghet för kunden att veta att arbetet utförs på ett professionellt sätt.”

1.2 Problemformulering

Ovanstående bakgrund leder fram till följande frågeställningar:

Hur påverkar Reko yrkesutövningen för redovisningskonsulter?

Ökar Reko redovisningskonsulternas möjligheter att bli en profession?

1.3 Syfte

Syftet med studien är att beskriva och analysera om redovisningskonsulterna upplever användandet av Reko positivt eller negativt både i sin helhet och till vissa delar. Studien syftar även till att beskriva och analysera om redovisningskonsulterna anser att Reko stärker yrkesutövningen mot en profession.

Ett underliggande syfte är att beskriva och analysera om det finns skillnader i synen på Reko och möjligheterna att bli en profession beroende på om man är auktoriserad redovisningskonsult eller ej och vilken typ av arbetsplats redovisningskonsulten tjänstgör vid.

2. Vetenskaplig metod

I detta kapitel beskriver vi vårt val av vetenskapligt förhållningssätt, vårt val av metod, ansats och teori.

När man skall skriva en uppsats och få fram vetenskaplig kunskap, jämfört med kunskap som vi får genom att ”leva och lära”, är resultat och slutsats baserat på

vilket förhållningssätt, metod och ansats man väljer. Därför är valet av dessa delar i denna typ av studie väldigt centrala. (Patel, 1987)

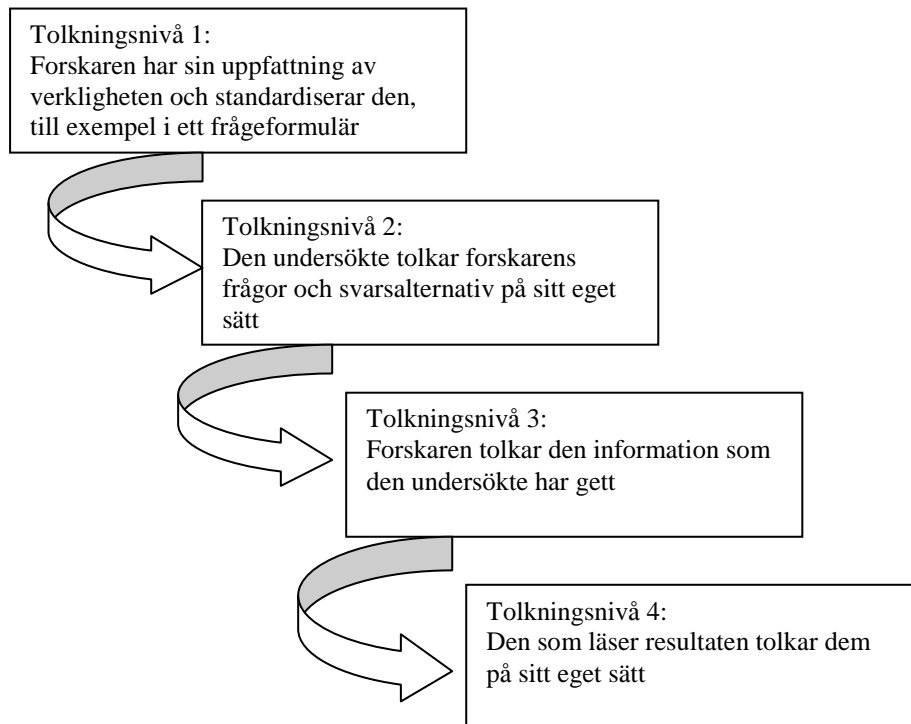
2.1 Vetenskapligt förhållningssätt

Inom positivismen finns tre centrala teser. Den första är att man kan studera samhället på ett neutralt sätt. Objektiviteten ska kartläggas här, eftersom forskaren och samhället inte hör ihop. Den andra är att man kan studera den objektiva verkligheten på ett objektivt sätt. Istället för att studera hur människor upplever saker och ting, studerar man deras situation i sig, det som man kan mäta och bevisa. All annan information anses som otillförlitlig data. Den tredje är att man genom återkommande studier kan få en bättre överblick av de lagbundenheter som styr samhället. Man får en bättre kunskap om den objektiva världen. (Jacobsen, 2002)

Gummesson (1985) definierar positivistisk inriktning bl.a. med att forskningen skall vara beskrivande och förklarande, styras av teorier och hypoteser, generaliserande, objektiv, vetenskaplig m.m. Vår studie har positivistiska förtecken då syftet leder till att vi gör en mätbar empirisk studie inom en social verklighet.

2.2 Vetenskaplig ansats

Vår studie har en deduktiv ansats. En deduktiv ansats innebär att man går från teori till empiri vilket sker genom att man försöker se samband mellan olika variabler (Saunders, Lewis & Thornhill, 2007). Det är mer förekommande att man använder sig av deduktiv ansats då man genomför en kvantitativ studie. Detta speglar sig i hur information samlas in och sedan formuleras i frågor med slutna och fasta svarsalternativ och hur sedan dessa resultatet tolkas. Dessa olika moment kan beskrivas som olika tolkningsnivåer i enlighet med figuren nedan. (Jacobsen, 2002)

Figur 2.1 De olika tolkningsnivåerna vid en deduktiv ansats (Jacobsen, 2002, s. 44)

Häri ligger den deduktiva ansatsens svaghet och som ställer höga krav på frågornas relevans för respondenten nämligen att svaren baseras på forskarens tolkning av verkligheten istället för hur respondenten uppfattar den (Jacobsen, 2002).

2.3 Vetenskaplig undersökningsmetod

Avgörande för vilken sorts metod man ska välja, kvantitativ eller kvalitativ, beror på studiens problematik. Kvantitativ data kännetecknas av att vara mer objektiv, vilket gör att de olika mätningarna kan jämföras, bearbetas och analyseras. Har man gått rätt till väga och förhållit sig objektivt ger en ny identisk studie exakt samma resultat som den första studien. (Patel, 1987) Studier med kvantitativ metod görs med hjälp av frågor som är numeriska och mätbara (Hartman, 2004).

I vårt val av metod utgår vi ifrån problemformulering och syfte. På grund av att vi har ett stort antal respondenter har vi möjlighet att göra en generalisering av det insamlade materialet. Därför är vår enkät utformad så att vår studie får en kvantitativ ansats. Genom att använda enkätstudie kan man även få fram beskrivande slutsatser baserade på kvantitativ data (Saunders, 2007). Då vi

använder kvantitativ ansats får vi dock inte fram respondentens tankar och åsikter som framkommer i en kvalitativ studie.

2.4 Teorival

Enligt Stukát (2005, s. 116) finns talesättet ”Ingenting är så praktiskt som en bra teori”. En teori kan förklara mer konkreta fenomen och den kan förutsäga utfallet av en studie genom att den består av antaganden eller påståenden (Stukát, 2005). Då vår studie har en deduktiv ansats har vi med utgångspunkt från vårt syfte valt att utgå från professionsteorin och dess kännetecken. Med hjälp av professionsteorin kan vi studera om redovisningskonsulter går mot en profession. Vi har även valt att använda oss av litteratur som behandlar redovisnings- och revisionsprofessionen. Eftersom studien baseras på redovisningskonsulter och den nya standarden Reko har vi även beskrivit dessa i vår teoretiska referensram. Med utgångspunkt från vår teoretiska referensram har vi ställt upp ett antal hypoteser för att kunna koppla teori till empiri.

3. Teoretisk referensram

I detta kapitel redogör vi för vår teoretiska referensram som ligger till grund för vår studie. Vi tar upp begrepp som profession, professionsteori, normer, standarder, redovisningskonsulter i Sverige och Reko.

3.1 Allmänt om professioner

Professioner började uppmärksammas av forskare då de insåg att professionen faktiskt kan vara till nytta för samhället. Nyttan tillförs genom att olika professioner anser sig kunna hjälpa samhället genom sin unika kunskap och skicklighet att se andras behov av denna kunskap. Profession och yrke benämns ofta som synonymier i det vardagliga språket (Freidson, 1994). Skillnaden mellan de två begreppen är, att yrke är ett arbete man har utbildat sig till och har den huvudsakliga inkomsten av (Malmström, Györki & Sjögren, 2001), medan profession är ett sorts yrke som är mer universitetsbaserat och vars auktoritet och status bygger på den höga formella utbildningen. Professioner som hör hemma bland de klassiska professionerna finns t.ex. inom medicin, juridik och teologi. (Nationalencyklopedin, 2008) Lillrank (2008) skriver att professionerna är

organiserade kring kunskap och kompetens. Redan före industrialismen styrdes professionen av normer och regler. För att bli medlem fick man genomgå en lång utbildning, därefter var det senioritet som bestämde deras status i organisationen.

”Professionella samfund är ofta som klaner med starka personliga relationer och sociala skyldigheter och rättigheter.” (Lillrank, 2008, s. 9)

Debatten om hur profession ska definieras har pågått länge och bl.a. handlat om vilken institution som professioner ska tillhöra och vilka yrken som ska ingå i begreppet profession (Freidson, 1994). Abbott (1988, s. 8) menar att det är både onödigt och farligt med en strikt definition av profession. Hans lite ledigare definition lyder, (fritt översatt) ”Professioner består av exklusiva grupper av individer som innehar någon form av abstrakt kunskap om särskilda frågor”. Abbott ställer frågan om utbildning enbart består av flera år i skolan. Han menar att den verkliga utbildningen börjar efter skolan där erfarenheten blir viktig. Enligt Freidson (1994) finns det två stora skillnader inom begreppet profession som ibland kan vara förvirrande. Det första professionsbegreppet är att man identifierar professionen mer med deras utbildning än med själva yrket. Detta p.g.a. att dessa varierande yrkesgrupper har hög utbildning, ingår i brett samhällsskikt och är ganska prestigefyllda. Det andra professionsbegreppet är mer eller mindre förekommande, med ett begränsat antal yrken, och kännetecknas av en noggrann institutionell och ideologisk egenskap.

3.2 Professionsteori

Den teoretiska utgångspunkten i denna studie är professionsteori, som studerar ett yrkes utveckling mot professionen. I professionsteori tar man upp relationen mellan profession, abstrakt kunskap och möjligheten för yrkesgruppen att tillämpa denna relation i yrkespraktiken (MacDonald, 1995, se Sundin, 2003).

Under 1900-talet ägnades mycket tid kring forskning om professionen som begrepp (MacDonald, 1995, se Sundin, 2003). Några forskare har gjort undersökningar för att fastställa vilka yrkesgrupper som kan tillhöra och benämnas som professioner. Profession var ett yrke som ansågs kunna ge en bättre service, som grundar sig på en förlängd och specialiserad intellektuell utbildning (Carr-Saunders & Wilson, 1944/1962, se Javefors, 2002). Förtroende

från samhället ger professionen en förhöjd status. Samhället har förtroende för en profession genom att man förutsätter att professionella har genomgått en utbildning och därmed anses vara kvalificerade för att praktisera professionellt och göra auktoriserade tolkningar (Parsons 1954, se Javefors, 2002). Från och med 1970-talet inriktade sig forskare på att studera de olika strategier som användes av yrkesgrupper för att uppnå status i samhället som professionella yrkesgrupper. Ett av verktygen som de använde var stängning (closure), som innebär att då de skapar monopol för sitt yrke stängs andra yrkesgrupper ute. (MacDonald, 1995, se Sundin, 2003) Genom stängning skyddar de sina egna medlemmar. Förutom social stängning har de engagerat sig i andra projekt som är nödvändiga för att försöka bibehålla professionens sammanhållning och för att kunna upprätthålla status och privilegier samt skapa en egen kultur inom professionen. (Freidson, 1994)

För att utveckla en teori måste man veta vad man pratar om. När det gäller professionen och dess definition är det viktigt att man i första steget definierar de karakteristiska drag en profession har i jämförelse med andra yrken och att man driver på diskussionen om vilka yrken som gör anspråk på eller vinner professionell status. (Freidson, 1994) Fram till 1970-talet studerades, med hjälp av ett antal kriterier, de olika yrkesgrupperna för att kunna särskilja professioner från yrkesgrupper (MacDonald, 1995, se Sundin, 2003). Forskare har olika uttryck men grundkriterierna är desamma för vad som utmärker en profession. Montagnas (Artsberg, 2005) och Brantes (1988) kriterier som utmärker en profession kan sammanfattas enligt följande:

- Samhälliga värderingar vilket innebär att det finns en uppfattning att man tjänar det allmänna samhällsintresset
- Formaliserad utbildningsprocess vilket innebär att man genomgår både en akademisk och en praktisk utbildning
- Gemensam kunskapsbas där praxis spelar stor roll
- Formell testning vilket innebär att man måste genomföra vissa prov för att antas som medlem
- Statlig licensiering vilket innebär att staten står för auktorisationen
- Etikregler

- Symboler
- Föreningstillhörighet
- Personliga kvalifikationer t.ex. integritet, gott omdöme, social kompetens
- Oskrivna handlingsnormer t.ex. solidaritet med byrån

De professionella vet hur man ska hantera speciella situationer och signaler. Noordegraaf (2007) poängterar att det inte enbart är viktigt hur de hanterar sin skicklighet. Lika viktigt är hur de professionella beter sig och hur de hanterar olika fall på ett rätt och lämpligt sätt. Utifrån de etiska reglerna vet de professionella exakt hur man ska bete sig i olika situationer. Detta visar de genom agerande, tal och klädval även om de inte är i tjänst. Detta kan t.ex. jämföras med läkare. Även om de inte behandlar en patient agerar de ändå som läkare. Man kan säga att de professionella kontrollerar andra professionella. De kontrollerar och reglerar varandras yrkesutövningar.

I dagens samhälle då många inriktar sig på arbetsindelning och specialisering växer professionerna (Nationalencyklopedin, 2008). Professionernas tillväxt har ökat de senaste decennierna både i USA och i Europa. Vilken makt och status en profession besitter har varit en stor fråga för forskare. Detta finns beskrivet inom stora områden i litteraturen där det framgår att experterna och professionella har enorm makt både över statens politik och i det privata affärsområdet. (Freidson, 1994)

Nuförtiden vill alla vara professionella och överallt dyker det upp olika sorters professionsföreningar. Professionalisering har två stora mål. Den ena är att skapa kontroll och den andra att stänga ute alla andra yrken så att de själva kan styra internt utan några störningar utifrån. Det förekommer att några yrkeskategorier själva försöker skapa en profession. Detta medför att de klassiska professionerna försvagas. (Noordegraaf, 2007) Många studier visar att de klassiska professionerna försöker motverka alla förändringar inom professionalisering för att kunna försvara sin position. För att de ”nya professionerna” ska lyckas med förändringar behövs stöd från de professionellas sida. Får man inte detta stöd kan ett lyckat genomförande utebli. (Denis, 1996, se Selander, 2003).

Professioner är bärare av abstrakta expertsystem, som gör det möjligt för de professionella att utföra handlingar som uppfattas som värdefulla (skicklighet, informativ, hjälpsfull, lönsam) och trovärdiga för klienten. För att en profession skall blir framgångsrik krävs det att den kan generera en stark trovärdighet baserad på det specifika och svårighetsgraden i det den åstadkommer. Förtroendet bygger bl.a. på integritet och etiska regler samt tillhörighet till en organisation. Detta förtroende är också något som binder samman klienten och professionen, kanske inte så mycket på det personliga planet utan mera på kunskapsbasen som professionen bygger på. De som ingår i en profession har en stark samhörighetskänsla och yrkesetik. Processen som leder fram till en profession, professionalisering, kännetecknas av att en yrkesgrupp får legitimation som innebär att de får monopol på sitt yrke. (Brante, 1992)

3.3 Redovisnings- och revisionsprofessionen

3.3.1 Yrkeskåren

Redovisningsprofessionen består av dem som yrkesmässigt sysslar med redovisningens kvalitet och innehåll. Som vi nämnt tidigare i bakgrunden (se kapital 1) finns dessa yrkesgrupper på olika områden i samhället. De som har den mest framträdande rollen som redovisningsexperter är revisorerna. Detta beror bl.a. på att revisorerna är de som granskar och bedömer redovisningens kvalitet. Revisorerna har också bidragit till utvecklingen av god redovisningssed genom att man tagit fram normer inom området. Yrkeskåren är välorganiserad med kännetecknen som utmärker en profession. (Artsberg, 2005)

Historiskt sett började revisorsprofessionen sin utveckling först i Skottland och sedan i England under 1800-talet medan det dröjde till 1899 innan professionaliseringen i Sverige tog fart i och med att Svenska Revisorssamfundet bildades (nuvarande FAR SRS). 1912 utfördes de första auktorisationerna av sex stycken revisorer vid Svenska Handelskammaren. Efterfrågan på auktoriserade revisorer var begränsad. Krugerkraschen den 12 mars 1932 ledde till en stor förändring inom professionen för dem då 63 auktoriserade revisorer. Man diskuterade hur man skulle kunna skydda de auktoriserade revisorernas legitimitet. Man skärpte kraven på auktorisation och det räckte inte med akademisk utbildningen utan det krävdes även en viss praktik. Den svenska

revisorsprofessionen stärktes ytterligare genom 1944 års lag om att det blev ”obligatoriskt att anlita auktoriserade revisor i börsbolag eller andra stora bolag” (Wallerstedt, 2005, s. 32) och samtidigt betonades revisorns oberoende. Under åren har ett antal rekommendationer utarbetats, både nationellt och internationellt. Intresseorganisationerna har sett behovet av gemensamma normer inom redovisnings- och revisionsområden. Det har utvecklats begrepp som ”god redovisningssed” och ”god revisorssed”. 1973 beslutades om att en statlig myndighet skulle stå för auktorisation och tillsyn av revisorerna och från år 1995 är det Revisorsnämnden som står för auktorisation, godkännande och tillsyn. (Wallerstedt, 2005)

Ovanstående visar vilken påverkan lagförslag och andra viktiga händelser haft för utvecklingen av revisorsprofessionen. På tur står nu förslaget om slopande av revisionsplikten för små företag. Detta kan bidra till att en ny redovisningsprofession växer fram på bekostnad av revisorsprofessionen, nämligen redovisningskonsultsprofessionen. I Skatteverkets (2008) remissvar på förslaget framgår vikten av satsning på redovisningskonsultens roll för att redovisningar skall vara korrekta och hålla hög kvalitet. Man föreslår en näringsrättslig reglering av redovisningskonsultyrket och att denna yrkesgrupp får ett ”brett genomslag på marknaden”.

3.3.2 Norm

En definition av norm är ”handlingsmönster som utgör en förebild/rättesnöre, eller ligger i mittfåran för vad som är normalt” (Susning, 2008). Normer kan bl.a. delas in i rättsliga, ekonomiska och moraliska aspekter. Normer kan bygga på formella lagar eller traditioner, seder och bruk. (Nationalencyklopedin, 1994) En ytterligare tolkning av begreppet norm är när man talar om fastställda regler i lag eller rekommendationer (Artsberg, 2005). Normgivare inom redovisning i Sverige är Bokföringsnämnden, IASB (International Accounting Standards Board), Redovisningsrådet och i viss mån FAR SRS (Nilsson, 2005). I april 2007 ersattes Redovisningsrådet med Rådet för finansiell rapportering (BFN, 2008).

Inom redovisningsområdet är begreppen ”norm” och ”normbildare” inte helt enkla att greppa då lagstiftningen inte alltid hinner med i den snabba utveckling

som sker på området. Detta har bidragit till att begrepp som ”god redovisningssed” och ”rättvisande bild” tillkommit. (Nilsson, 2005)

3.3.3 Standard

Vid genomgång av litteratur som tar upp begreppet standard hittar man många olika förklaringar och definitioner. Standard kan hänföra sig till en reglering som är baserad på detaljerade regler eller principer. Standarden kan rikta sig till anställda på samma företag, bransch, organisation, land etc. Man kan se på standard från två olika utgångspunkter nämligen om standarder via reglering uppkommit utanför yrkesprofessionen eller om yrkesprofessionen är så pass stark att man kan skapa sina egna regleringar och standarder baserade på egen praxis. I båda fallen gäller det att standarden ifråga har fått en utbredd acceptans. För att få så hög kvalitet som möjligt på sin standard jämför man sin verksamhet med någon annan som är mer framgångsrik inom samma bransch. En anledning till att använda standarder är att man har en önskan att tillhöra en yrkesprofession och bli accepterad av kollegor. (Cassel, 2005)

En rättslig standard som grundas på lag, praxis och rekommendationer är begreppet god redovisningssed. Detta begrepp har enligt Nilsson (2005, s. 14) ”under lång tid ansetts utgöra normgivningens allmänna grund”. Ett annat begrepp är rättvisande bild. Förenklat kan man tolka skillnaden mellan dessa begrepp på så sätt att god redovisningssed innefattar själva processen, bokföringen, och att rättvisande bild innefattar den slutliga produkten av bokföringen. (Artsberg, 2005)

3.4 Redovisningskonsulter i Sverige

Historiskt sett har konsulter alltid funnits i någon form även om de inte kallats för konsulter. Det är först under de senaste decennierna som konsult börjat framträda mer som ett begrepp. En utomstående person, som ser på en organisations problem objektivt är mer efterfrågad idag än tidigare. (Andersson, 2001)

3.4.1 Allmänt om redovisningskonsulter

Redovisningskonsult är ett yrke som ingår i branschen revision och redovisning. Själva titeln är inte skyddad, därmed kan vem som helst kalla sig för redovisningskonsult och det är inte så ovanligt att redovisningskonsulter kallas för revisorer i det dagliga talet. Redovisningskonsulter har som uppgift att hjälpa företag att förbättra verksamhet och ge råd om det uppstår problem. Den mest förekommande tjänsten är redovisning men de kan även vara inriktade på andra områden som deklarationer, skatter, administration och juridik. Många redovisningskonsulter är anslutna till någon redovisningsbransch. Det finns även en del konsulter som inte är anslutna till branschen och därmed saknar dokumentation av sin kompetens (SOU 1989:59). De branschorganisationer för redovisningskonsulter som finns är FAR SRS och SRF. SRF:s (2004) definition på en redovisningskonsult är:

”En extern konsult som yrkesmässigt och självständigt utför redovisningstjänster och tjänster inom ekonomi, skatter, administration samt utbildning inom dessa områden”.

FAR SRS är en branschorganisation som verkar inom revision och redovisning (FAR SRS 2008a). Organisationen bildades den 1 september 2006 när revisorsföreningarna FAR och SRS gick samman. Redan 1993 bildades stiftelsen för redovisningskonsulter och år 2007 beslöt FAR SRS att införa en särskild sektion för redovisningskonsulter. Branschen utvecklas genom rekommendationer, utbildningar och remissverksamheter. Att fastställa god sed inom revision och redovisning är viktigt för organisationen och är en av deras huvuduppgifter. Organisationen består av ca 5 000 medlemmar. Anslutna redovisningskonsulter inom FAR SRS var 1 170 (16 september 2008) varav 543 var auktoriserade redovisningskonsulter. FAR SRS verkar både inom Sverige och internationellt. (FAR SRS, 2008f) Det finns vissa regler och allmänna krav (se bilaga 1) för att bli medlem i FAR SRS (FAR SRS, 2008b).

För att bli medlem i SRF måste redovisningskonsulten uppfylla krav (se bilaga 1) som ställs av SRF (2008b). Godkännande och auktorisation av medlemmarna medför garanterad kompetens, kvalitet och utveckling så att kunderna kan känna trygghet vid sina val av en redovisningskonsult. SRF har även utarbetat etiska regler för redovisningskonsulter. SRF samarbetar med myndigheter och andra

organisationer för att påverka lagstiftning. En sund branschutveckling är förbundets ändamål och med hjälp av utbildningar för medlemmar som är anordnade av SRF höjs medlemmarnas kompetens och kundernas trygghet förstärks. (SRF, 2008a)

3.4.2 Auktorisation

För att bli auktoriserad redovisningskonsult inom FAR SRS måste man som medlem genomgå en dagskurs som anordnas av utbildningsföretaget IREV i samarbete med FAR SRS (IREV, 2008). Auktorisation av redovisningskonsulter var väldigt attraktivt då FAR SRS organiserade auktorisationsdagar för medlemmar i FAR SRS. Både redovisningskonsulter och revisorer hade anmält sig till dessa auktorisationsdagar. I början av året hade 356 redovisningskonsulter ansökt om medlemskap, varav 290 valdes in. Dan Brännström, som är generalsekreterare i FAR SRS säger i Balans (2008b, nr 2, s. 14):

”Det är fantastiskt roligt att det har blivit ett sådant gensvar, faktiskt långt över våra förväntningar. Äntligen kan vi göra FAR SRS till en branschorganisation för alla revisorer, redovisare och rådgivare. Samtidigt ökar utmaningen att ge support till redovisningskonsulterna. Där blir den nya standarden (Reds)¹ ett viktigt verktyg.”

Inom SRF är det andra regler som gäller för auktorisation. Här räcker det med medlemskap och automatiskt blir man auktoriserad redovisningskonsult. För att behålla auktorisation måste man vara aktiv medlem inom SRF. (SRF, 2008b)

3.4.3 Revisions- och redovisningsbyråer

Redovisningskonsulter kan välja flera olika arbetsplatser men vi utgår från revisionsbyråer eller redovisningsbyråer. Dessa två typer av byråer kan drivas var för sig eller under samma organisation. En renodlad revisionsbyrå bedriver verksamhet i huvudsak inriktad på revision. När det gäller redovisningsbyråer erbjuder de olika typer av tjänster inom redovisningsområdet t.ex. löpande bokföring, upprättande av bokslut och deklARATIONER. Många revisionsbyråer erbjuder även tjänster inom redovisningsområdet dock är det viktigt att dessa två enheter är organisatoriskt separerade. Då en revisionsbyrå har i uppdrag att både biträda en klient med redovisningstjänster och utföra bestyrkandeuppdrag kallas

---

¹ Reds är ett förarbete innan Reko blev klar 1 juli 2008.

tjänsten ett kombiuppdrag. För dessa uppdrag gäller särskilda regler om byråjäv. I Reko finns särskild rekommendation angående kombiuppdrag. (FAR SRS, 2008e)

3.5 Reko, standard för svenska redovisningskonsulter

När man inom FAR SRS bestämde sig för att bredda sin branschorganisation genom att starta en redovisningssektion upptäckte interrimstyrelsen att det saknades normer för vad som är god redovisningskonsultsed. Detta ledde till arbetet med framtagning av en standard, Reko, som trädde i kraft den 1 juli 2008. (FAR SRS, 2008c)

Reko är en standard som innehåller normer för vad som är god sed gällande redovisningskonsulternas yrkesutövning. Standarden består av ett antal rekommendationer och ett ramverk. I ramverket för Reko poängteras det att standarden inte är ”en handbok i redovisning” utan här hänvisas till FAR SRS samlingsvolym del 1. Redovisningskonsulter skall följa gällande lagar och bestämmelser t.ex. bokföringslag, årsredovisningslag och andra relevanta lagar samt ”beakta god redovisningssed”.

I ramverket finns rekommendationer om vilka som kan använda Reko (FAR SRS, 2008e, s. 9):

- ”a) auktoriserade redovisningskonsulter FAR SRS när de utför redovisningsuppdrag. Även redovisningskonsulter som inte är medlemmar i FAR SRS uppmuntras att beakta detta ramverk i sitt arbete
- b) andra medarbetare som deltar i ett redovisningsuppdrag.”

Reko är indelad i fem avdelningar: a) standard för redovisningskonsulter, Reko, b) uppdragsbrev och allmänna villkor för redovisningsuppdrag, c) FAR SRS stadgar och invalskrav, d) FAR SRS etiska regler, e) författningar (innehåller olika lagar angående rådgivaransvar, personuppgifter, brottsbestämmelser och penningtvätt och terrorfinansiering). I standarden inleds varje rekommendation med ett syfte som gör det lätt att orientera sig och att hitta rätt.

En rekommendation, Reko 700, behandlar bokslutsberättelse. Detta är en svensk version som bygger på en internationell standard för s.k. compilation (Nytt från revisorn, 2008). Bokslutsberättelsen är en sammanställning av information till

uppdragsgivaren av redovisningskonsultens biträde vid upprättande och sammanställning av finansiella rapporter. Detta utan att varken ha en åsikt eller en försäkring beträffande rapportens riktighet. Bokslutsberättelse får endast upprättas av en auktoriserad redovisningskonsult. (FAR SRS, 2008e) Denna rekommendation har betonats av FAR SRS (2008c) i deras pressmeddelanden angående satsningen på redovisningskonsulter.

I avsnittet om uppdragsbrev finns beskrivet hur dessa ska skrivas beroende på om det enbart är ett redovisningsuppdrag eller ett kombiuppdrag. De allmänna villkoren för redovisningstjänster finns med här. Definitionen av ett kombiuppdrag finns i Reko 170 och här kommer frågan om byråjäv upp. Definitionen i Reko (FAR SRS, 2008e, s. 23) lyder:

”Ett uppdrag kallas kombiuppdrag då samma företag både biträder en uppdragsgivare med redovisningstjänster och utför bestyrkandeuppdrag.”

Denna rekommendation är intressant mot bakgrund av debatten om jävsproblematiken (Precht, 2008; Hettinger, 2008).

När det gäller stadgar och invalskrav gäller dessa för FAR SRS generellt och medlemskategorierna är revisors-, redovisnings- eller specialistmedlemmar. Här redovisas de grundläggande kraven för att bli medlem och sedan vilka krav som ställs ytterligare på de tre kategorierna av medlemmar. I 50 § står det skrivet om kvalitetsnämnderna för varje medlemskategori och deras skyldigheter att utföra kvalitetskontroller (FAR SRS, 2008e).

När det gäller de etiska reglerna är det samma regler som gäller för samtliga medlemmar i FAR SRS. Oavsett om vissa av reglerna direkt är riktade mot revisorsmedlemmarna skall reglerna följas av andra medlemmar såsom redovisningskonsulter (FAR SRS, 2008e).

I ett pressmeddelande på FAR SRS (2008c) hemsida uttalar sig Tomas Borgström, styrelseordförande i sektionen för redovisningskonsulter:

”Jag är stolt över vad vi inom FAR SRS har åstadkommit under en kort men intensiv period. Vi fortsätter nu vår satsning med att ta fram ytterligare

hjälpmedel för att hjälpa våra medlemmar i utvecklingen av revisions- och redovisningsbranschen”.

3.6 Hypoteser

Ovanstående citat får oss att komma in på varför vi föreställer oss att FAR SRS gör denna satsning på redovisningskonsulter genom att först starta en redovisningssektion och sedan arbeta fram en standard, Reko. Genom att koppla detta till ovanstående teoretiska referensram om profession, Reko, auktorisation av redovisningskonsulter och vilken byrå de tjänstgör vid kan vi formulera sex hypoteser.

Den nya standarden Reko innehåller normer och rekommendationer som stöd i redovisningskonsultens yrkesutövning och vad som är god sed. Standarden innehåller även etiska regler som gäller för samtliga medlemmar i FAR SRS. (FAR SRS, 2008e) Att inom ett yrke ha en standard med hög kvalitet är ett viktigt led i att tillhöra en yrkesprofession. Användandet av standard leder till en acceptans av kollegor i samma bransch. (Cassel, 2005) Reko har tagits fram av en stark redovisningsprofession, nämligen revisorerna.

H1: Reko påverkar redovisningskonsulter positivt.

H2: Reko stärker redovisningskonsulternas yrkesutövning mot en profession.

En rekommendation i Reko är att auktoriserade redovisningskonsulter kan upprätta en s.k. bokslutsberättelse vilken bygger på en internationell standard (FAR SRS, 2008e). Forskare har sammanfattat grundkriterier som utmärker en profession och auktorisation är ett av kriterierna. För att erhålla auktorisation krävs en formell hög utbildning, vilket bidrar till en gemensam kunskapsbas. (Artsberg, 2005; Brante, 1988)

H3: Auktoriserade redovisningskonsulter är mer positiva till Reko än icke auktoriserade.

H4: Auktoriserade redovisningskonsulter anser i större utsträckning än icke auktoriserade att Reko leder yrkesutövningen mot en profession.

Reko är framtagen av FAR SRS som från första början är branschorganisation för revisorer. Redovisningskonsulter som tjänstgör vid revisionsbyråer har troligen redan arbetat med eller har kännedom om vissa normer och standarder t.ex. de etiska reglerna. En annan rekommendation, angående kombiuppdrag, är dessutom riktad till redovisningskonsulter som arbetar på revisionsbyråer (FAR SRS, 2008e).

H5: Redovisningskonsulter som jobbar på revisionsbyråer är mer positiva till Reko än de som jobbar på redovisningsbyråer.

H6: Redovisningskonsulter som jobbar på revisionsbyråer anser i större utsträckning än de som jobbar på redovisningsbyråer att Reko leder yrkesutövningen mot en profession.

4. Empirisk Metod

Detta kapitel innehåller hur vi gått tillväga vid vår studie, vilken typ av data vi använt, vilket urval vi valt, hur vi lagt upp vår enkät och vilket bortfall vi fått. Här beskrivs även studiens tillförlitlighet.

4.1 Primärdata

Information som samlas in för första gången direkt från en person eller grupper genom t.ex. intervjuer, observationer eller frågeformulär kallas för primärdata (Jacobsen, 2002). Beroende på vilken metod av informationsinsamling man väljer kan det bli dyrt och/eller tidskrävande. En noggrann planering är viktig när man ska genomföra primärdatainsamling. Vid enkätundersökningar måste man som exempel vara kunnig inom det område man undersöker för att man ska kunna ställa relevanta frågor. Det positiva med primärdata är att den alltid är aktuell och anpassad till undersökningsproblemet. (Christensen, Engdahl, Gräås & Haglund, 2001) Vår studie går ut på att studera en helt ny standard för redovisningskonsulter som inte funnits tidigare och att se hur den påverkar redovisningskonsultens yrkesutövande. Därmed använder vi oss av primärdata.

4.2 Litteratursökning

För att komma igång med litteratursökningen definierade vi några sökord att gå på. Sökord som vi använde både på svenska och engelska var profession,

professionsteori/theory, standard och redovisning/accounting. Vidare har vi sökt på konsult, redovisningskonsult och Reko enbart på svenska. De flesta böcker har vi fått tag på i högskolans bibliotek. Artiklar sökte vi både på bibliotekets hemsida samt via Internet. Även tidskrifter som Balans och SRF Konsult har använts.

4.3 Urval

Respondenterna i vår studie är redovisningskonsulter. Antal redovisningskonsulter som är medlemmar i SRF är ca 4 300 (SRF, 2008a). Antalet medlemmar i FAR SRS, den 16 september 2008, var 1 170 (FAR SRS, 2008g). Det totala antalet som kallar sig redovisningskonsulter går inte att uppskatta då inte alla är medlemmar i ovanstående organisationer.

När man skall göra sitt urval utgår man ifrån icke-sannolikhetsurval eller sannolikhetsurval. Skillnaden mellan dessa två urval är vilken sannolikhet som medlemmar i populationen har att komma med i urvalet. Vid sannolikhetsurval har alla en chans att komma med och dessa väljs slumpmässigt. När man däremot medvetet gör ett val vilka som skall komma med i urvalet använder man sig av ett icke-sannolikhetsurval. (Christensen, 2001) I vår studie har vi använt oss av ett icke-sannolikhetsurval.

Då Reko är framtagen av FAR SRS har vi valt att vända oss till samtliga redovisningskonsulter som är medlemmar i FAR SRS. På FAR SRS hemsida finns dessa förtecknade med e-postadresser. Den 16 september 2008 hämtade vi listor innehållande namn och e-postadress från FAR SRS hemsida och dessa har vi använt oss av när vi skickat ut vår enkät. De medlemmar som har tillkommit respektive gått ur medlemskapet i FAR SRS efter detta datum har vi inte tagit hänsyn till.

Då vårt urval både är stort och spritt över hela Sverige är en enkätstudie via e-post att föredra då det inte finns någon möjlighet att genomföra personliga intervjuer. Denna typ av studie är inte förenad med några större kostnader vare sig i tid eller i pengar. (Christensen, 2001)

4.4 Datainsamlingsmetod

4.4.1 Enkät

Det finns olika sätt att administrera enkäter t.ex. självadministrerande som innebär att man skickar ut postenkät, besöksenkät eller webbenkät. Det andra sättet är intervjuadministrerande som i sin tur innebär att man med en enkät som underlag gör telefonintervjuer, påstan-intervjuer eller besöksintervjuer. (Christensen, 2001)

Vårt val av webbenkät grundar sig på vårt stora urval som är spritt över hela landet vilket medför att studien både blir billigare och mindre tidskrävande än om vi använt ett annat tillvägagångssätt. Andra fördelar med en webbenkät i vår studie är att det går snabbt för respondenten att svara, vi har ingen möjlighet att påverka respondenten vid svarstillfället och vi får en enklare bearbetning av datainsamlingen.

Vi använder oss av ett system som heter EvaSys som är anpassat till webbenkäter med ett stort anonymitetsskydd. I EvaSys arbetar man i fyra steg: upprättar sitt frågeformulär, skapar sin enkät, skickar ut enkäten och slutligen samlas svaren in och resultatet visas i olika diagram i en pdf-fil som kan exporteras både till SPSS och till Microsoft Excel.

Enkäter kan innehålla både öppna och slutna frågor. Öppna frågor ger respondenten möjlighet att besvara frågan med egna ord medan slutna frågor styr respondenten till givna svarsalternativ. (Christensen, 2001) Då vår studie är kvantitativ med ett stort antal respondenter har vi valt att i alla frågor, utom en, ha slutna frågor med givna svarsalternativ. Enkäten innehåller svarsskalor med ja och nej, intervallsskalor och svarsskalor med flerval. Till de flesta frågorna i enkäten finns svarsalternativet ”vet ej” eller ”ingen åsikt”.

De frågor som har intervallskalorna har kodats enligt följande:

Bör höjas mycket, Mycket positivt och Instämmer helt = 5

Bör sänkas mycket, Mycket negativt och Instämmer inte alls = 1

Mittenalternativet varken/eller = 3

4.4.2 Operationalisering

För att kunna göra en kvantitativ analys måste problemet uttryckas i mätbara termer som går att definiera (Saunders, 2007). Dessa termer kallas indikatorer. Det är en fördel att använda flera indikatorer för att mäta ett begrepp och dessa indikatorer kan hämtas från många olika källor. (Bryman, 2005)

I frågorna 1 och 3 (se bilaga 3) finns de bakgrundsvariabler som vår analys delvis bygger på. Dessa två indikatorer särskiljer om inställningen till Reko och synen på om yrket är på väg mot en profession beror på om man är auktoriserad redovisningskonsult eller ej och vilken typ av byrå man jobbar på.

Frågorna 2, 4–8 och 14–19 är ställda med indikatorer som enligt professionsteorin leder fram till en profession. Här har vi valt indikatorer som utbildning, kraven på auktorisation, oberoende tillsynsmyndighet, gemensam kunskapsbas, gemensam praxis, yrkesintegritet, kvalitet, samt auktorisation av fler redovisningskonsulter (se kapitel 3.2). Dessa frågor ställs med Reko som utgångspunkt.

Frågorna 9–13 är ställda med indikatorer som påverkar redovisningskonsulten positivt eller negativt i sin yrkesutövning. Här har vi valt några indikatorer som Reko i sin helhet, rekommendationer om uppdragsbrev, etiska regler och bokslutsberättelse. När det gäller bokslutsberättelse betonas denna i pressmeddelande från FAR SRS (2008c).

4.4.3 Pilotundersökning

Pilotundersökning kan användas innan man skickar ut enkäter till alla tänkta respondenter för att se om det valda sättet för studien kommer att fungera. Pilotundersökningen genomförs i liten skala. Om tekniken fungerar, görs huvudundersökningen därefter i sin helhet. (Patel, 1987) I vår studie har vi gjort en pilotundersökning där två personer som inte ingår i den populationen vi valt, men med samma yrkeskategori, har läst och kommenterat vår enkät.

Efter pilotundersökningen har vi rättat stavfel, lagt till hälsningsfras och syftet med studien i ett följebrev. När det gäller enkäten fick vi förslag till ytterligare frågor bl.a. frågan om man kände till Reko och frågan om byråns storlek, antal

anställda och respondentens position. Dessa synpunkter har vi inte tagit hänsyn till eftersom vi enbart riktar oss till FAR SRS medlemmar och då det är FAR SRS som givit ut Reko utgår vi ifrån att de känner till denna. När det gäller frågor om byråns storlek m.m. anser vi att det inte tillför något ytterligare till studien utan det räcker med auktorisation och vilken typ av byrå de jobbar på.

4.5 Bortfallsanalys

Enkäten skickades ut till 1 146 av de totalt 1 170 respondenterna. I nedanstående tabell 4.1 redovisas vårt bortfall.

Tabell 4.1 Redovisat bortfall.

Totalt antal respondenter	1 170
Bortfall före 1:a utskicket p.g.a. felaktiga e-postadresser och kontorsadresser	-24
Bortfall efter utskick:	
E-post som inte gått fram till respondenten	-25
Respondenten har via autosvar meddelat att han/hon slutat	-7
Respondenten har meddelat att han/hon inte vill eller kan svara	-19
Frånvarosvar där respondenten inte går att nå på en längre tid	-8
Ej svarat	-458
Totalt antal svar	653

Vårt första utskick av enkäten skedde den 22 och 23 oktober 2008. Efter detta utskick svarade 346 respondenter. Den 29 oktober 2008 skickade vi ut en påminnelse och efter denna svarade ytterligare 220 respondenter. Den 5 november 2008 skickade vi ut ännu en påminnelse som ytterligare 87 svarade på. Enkäten stängdes den 13 november 2008 och totalt fick vi in 653 svar. Detta innebär en svarsfrekvens på 55,8% (653/1170).

För att kontrollera om snedfördelning har skett i vårt material har vi tittat på förhållandet mellan antalet utskickade enkäter och antalet erhållna svar dels baserat på om de jobbar på en revisionsbyrå eller en redovisningsbyrå och dels på om de är auktoriserade eller ej.

Tabell 4.2 Utsända enkäter och antalet svar med avseende på typ av arbetsplats.

Typ av arbetsplats	Utsända enkäter	Antal svar
Revisionsbyrå	952 st (81,4%)	502 st (77,2%)
Redovisningsbyrå	218 st (18,6%)	148 st (22,8%)
Totalt	1 170 st (100%)	650 st (100%)

Tabell 4.2 visar hur vårt totala urval av respondenter fördelar sig på revisionsbyråer och redovisningsbyråer samt hur de totala svaren fördelat sig. Här skall observeras att 650 av de totalt 653 respondenterna har svarat på denna fråga. Ovanstående visar att 81,4% av respondenterna vid utskicket jobbar på revisionsbyråer, vilket skall jämföras med erhållna svar från de respondenter som jobbar på revisionsbyråer, 77,2%. Motsvarande siffror för de som jobbar på redovisningsbyråer är 18,6% respektive 22,8%. Detta visar att en viss snedfördelning finns i materialet då vi erhållit jämförelsevis fler svar från redovisningskonsulter som jobbar på redovisningsbyråer. Men vi anser att skillnaden är så pass liten att vi inte tar hänsyn till detta i studien.

Tabell 4.3 Utsända enkäter och antalet svar med avseende på auktorisation.

Typ av arbetsplats	Utsända enkäter	Antal svar
Auktoriserade	543 st (46,4%)	592 st (90,8%)
Ej auktoriserade	627 st (53,6%)	60 st (9,2%)
Totalt	1 170 st (100%)	652 st (100%)

Tabell 4.3 visar hur vårt totala urval av respondenter fördelar sig på auktoriserade eller icke auktoriserade samt hur de totala svaren fördelat sig. Här skall observeras att 652 av de totalt 653 respondenterna har svarat på denna fråga. Siffrorna i tabellen visar en tydlig snedfördelning men utifrån nedanstående resonemang kommer vi inte att ta hänsyn till denna snedfördelning.

Från det att vi hämtade medlemslistorna den 16 september 2008 tills enkäten stängdes den 13 november 2008 har det skett många auktorisationer, vilket visar sig i att det inkommit fler svar (592 st) från auktoriserade än vi skickat ut enkäter till (543 st). För att se ökningen av auktorisationer har vi tittat på hur många auktoriserade redovisningskonsulter det fanns i februari 2008 jämfört med mitten av december 2008 där antalet var ca 300 i februari mot ca 2 700 i december (Balans, 2008a; FAR SRS, 2008h). Dessa siffror visar även att tillströmningen av

medlemmar har ökat. Totalt antal medlemmar i december uppgår till ca 3 000 varav ca 2 700 är auktoriserade och ca 300 icke auktoriserade (FAR SRS, 2008h). Detta är en bidragande orsak till att erhållna svar från ej auktoriserade enbart är 60 st jämfört med utsända, 627 st.

4.6 Dataanalys

Efter att ha stängt enkäten i EvaSys exporterades datamaterialet till SPSS där bearbetning har skett. Vi har valt att i analysen koda svarsalternativet ingen åsikt till "missing value" då detta alternativ inte ingår i själva svarsskalan. Vi tar inte hänsyn till normalfördelning i vår analys då vårt urval är stort. I vår analys accepterar vi en signifikansnivå på 10%. Oftast ligger denna nivå på 5% (Christensen, 2001) men tidigare studier inom företagsekonomi har accepterat en nivå på 10% (se t.ex. Bjørnenak, 1997, Sánchez-Ballesta & Garcia-Meca, 2005). Ju större urvalet av respondenter är desto högre felmarginal kan accepteras (Christensen, 2001).

Analysen av materialet går ut på att testa våra hypoteser genom olika tester såsom Binomial test, Chi²-test samt T-test.

Hypotes 1 och 2 testas i första hand med ett binomialtest vilket innebär att man procentuellt ser hur många som är positiva eller negativa till Reko respektive Professionen. I denna analys har de som svarat 4 eller 5 på den 5-gradiga skalan ansetts som positiva. Gränsvärdet i binomialtesterna har därför satts till 3. Detta innebär att vi testar hur stor andel som svarat högre än 3 med utgångspunkt från kategorivärde 3 på intervallskalan. Hypoteserna 3-6 testas i första hand med ett T-test där man testar om sambandet mellan två oberoende variabler är signifikant. Under hypotes 4 och 6 testas fråga 8 med hjälp av ett Chi²-test då denna fråga har svarsalternativ ja - nej. I detta test bestäms signifikansen med hjälp av Fisher's test.

4.7 Studiens trovärdighet

Stor vikt måste läggas vid utformningen av frågeformuläret, både vad gäller frågorna och strukturen. Detta för att respondenten både skall förstå frågorna och svara på dem på ett sätt att författaren till enkäten förstår svaren. Detta bidrar till

den vetenskapliga studiens trovärdighet som mäts i begreppen validitet och reliabilitet. (Saunders, 2007) Dessa två begrepp är beroende av varandra då t.ex. validitet förutsätter reliabilitet (Bryman, 2005).

4.7.1 Validitet

I en kvantitativ studie tas olika indikatorer fram för att kunna mäta det man syftar till att mäta. Detta bidrar till studiens validitet. Begreppet kan delas in i intern och extern validitet. Den interna validiteten beskriver kausaliteten mellan syftet med studien och slutsatsen där man tolkar förhållandet mellan olika variabler. Detta kan beskrivas som sambandet mellan teori och empiri. Den externa validiteten handlar om att generalisering kan göras utifrån studien beroende på urvalet. (Bryman, 2005) Det handlar om giltigheten i vad som utifrån enkätens frågor mäts (Djurfelt, Larsson & Stjärnhagen, 2003).

Vi har gjort en totalstudie bland anslutna redovisningskonsulter till FAR SRS med en hög svarsfrekvens, 55,8%. Den höga svarsfrekvensen kan delvis bero på att enkäten skickades ut via nätet med personliga e-postadresser och att det gick ut två påminnelser. Enkätens frågor utgår från vald teori och har slutna svar vilket gör att svaren är lätta att tolka och att analysera.

4.7.2 Reliabilitet

En studies reliabilitet speglar tillförlitligheten på så sätt att om studien hade genomförts av någon annan hade samma resultat uppnåtts. Det förutsätter att samma syfte, metod och urval hade används. Detta visar om studiens resultat beror på tillfälligheter. (Bryman, 2005) Reliabilitet kan testas bl.a. genom re-test då man ber respondenten besvara enkäten ytterligare en gång och sedan mäter korrelationen mellan de två mättillfällena. Risken här är att ju längre tid det gått mellan mättillfällena desto mindre chans är det att respondenten svarar som man gjort vid det första tillfället. (Saunders, 2007)

Vår studie baseras på att enkätens utformning och insamlingen av materialet inte kan påverkas av tillfälligheter. Att testa reliabiliteten enligt re-test är tyvärr inte möjligt på grund av tidsbrist.

5. Analys

I detta kapital redovisar vi hur vi valt att analysera studiens resultat såsom beskrivande statistik och faktoranalys. Här redovisas hypotesprövningarna med en efterföljande diskussion där analysen kopplas till teorin.

5.1 Beskrivande statistik

Beskrivande statistik är första steget i vår analys där vi förklarar vad vår studie baseras på. Här studeras variationer och andra egenskaper hos en variabel. Vanligt är att man utgår från ett medelvärde och ett spridningsmått för varje variabel. (Djurfeldt, 2003)

Tabell 5.1 Beskrivande statistik av de beroende variablerna.

Frg	Beroende variabler	Antal	Medel värde	St.avv
7	Hur ser du på de nuvarande kraven för att bli auktoriserad redovisningskonsult?	493	3,53	0,742
10	Hur ser du på användandet av Reko i ditt yrkesutövande jämfört med hur du arbetat tidigare?	567	3,80	0,814
11	I Reko står beskrivet om uppdragsbrev för redovisningstjänster. Hur påverkar dessa rekommendationer dig i ditt vardagliga arbete?	574	3,61	0,900
12	I Reko står beskrivet om etiska regler. Hur påverkar dessa regler dig i ditt vardagliga arbete?	579	3,71	0,789
13	Hur ser du på att auktoriserade redovisningskonsulter kan upprätta en bokslutsberättelse?	591	3,97	1,026
14	Jag tycker att Reko leder till en gemensam kunskapsbas för redovisningskonsulter.	599	4,04	0,960
15	Jag tycker att Reko leder till en gemensam praxis för redovisningskonsulter.	617	4,26	0,819
16	Jag tycker att Reko bidrar till större yrkesintegritet för redovisningskonsulter.	600	4,21	0,835
17	Jag tycker att Reko leder till att uppdragsgivaren får bättre kvalitet på sin redovisning.	600	3,93	0,968
18	Jag tycker att Reko ger de externa intressenterna ett mervärde.	588	3,86	0,950
18	Jag tror att Reko kommer att leda till fler auktorisationer av redovisningskonsulter.	548	3,88	0,992

I tabellen redovisas de frågor och påståenden som besvaras med hjälp av intervallskala. Generellt ligger medelvärdena över medel (3,0). Högsta medelvärdet påvisas på variabeln gemensam praxis (4,26) och lägsta medelvärdet har variabeln kraven på att bli auktoriserad redovisningskonsult (3,53). Här kan utläsas att standardavvikelserna på samtliga är liten vilket tyder på att respondenternas åsikter stämmer överens. Den variabel som avviker mest är frågan om bokslutsberättelse (1,026) och den som avviker minst är frågan om kraven på auktorisation (0,742).

5.2 Statistisk analys

För att eftersträva en mer överskådlig analys av materialet kan man testa om de olika variablerna har så stort samband att man kan slå ihop dem till en faktor. Ett första steg i denna analys är så kallad faktoranalys (se tabell 5.2).

Tabell 5.2 Faktoranalys.

Variabler	Faktor Profession	Faktor Reko
Fråga 7	0,354	
Fråga 14	0,848	
Fråga 15	0,802	
Fråga 16	0,867	
Fråga 17	0,860	
Fråga 18	0,870	
Fråga 19	0,919	
Fråga 10		0,807
Fråga 11		0,689
Fråga 12		0,703
Fråga 13		0,864

Vi har gjort faktoranalys på de variabler som antas mäta ”profession” (fråga 7 samt 14-19) och analysen visade att dessa kan bilda en faktor innehållande frågorna 14-19. Fråga 7 visade ett avvikande värde (0,354) och inkluderas inte i faktorn. När det gäller fråga 8 analyseras denna separat då detta är en fråga med svarsalternativen ja och nej. Analysen av den andra faktorn ”reko” (fråga 10-13) visade att samtliga kan bilda en faktor.

I ett Cronbachs Alphatest testas om det är relevant att slå ihop dessa variabler till två olika faktorer. Vi har bestämt gränsvärdet till 0,6.

Tabell 5.3 Cronbachs Alphatest.

Faktor	Värde	Antal variabler
Profession	0,852	6
Reko	0,754	4

Ovanstående värde visar att det är relevant att slå ihop de testade variabler till faktorer vilket underlättar analysen. Därmed bildas två nya faktorer, Reko och Profession, tabell 5.4.

Tabell 5.4 Beskrivande statistik av faktorer.

Faktorer	Antal	Medel värde	St.avv
Reko	641	3,8341	0,6064
Profession	621	4,0265	0,7130

5.3 Hypotesprövning

I nedanstående tabell sammanfattas våra sex hypoteser där man kan se att två av hypoteserna förkastas.

Tabell 5.5 Utfall av hypotesprövningen.

Hypotes	Resultat	Signifikans
Hypotes 1	Förkastas ej	0,000
Hypotes 2	Förkastas ej	0,000
Hypotes 3	Förkastas ej	0,001
Hypotes 4	Förkastas ej	0,000
- Fråga 7	<i>Förkastas</i>	<i>0,529</i>
- Fråga 8	<i>Förkastas</i>	<i>0,379</i>
Hypotes 5	Förkastas	0,948
Hypotes 6	Förkastas	0,893
- Fråga 7	<i>Förkastas ej</i>	<i>0,001</i>
- Fråga 8	<i>Förkastas</i>	<i>0,163</i>

Vi kommer att använda Reko, Profession samt frågorna 7 och 8 som variabler i vår analys och testning av våra hypoteser.

Tabell 5.6 H1 Reko påverkar redovisningskonsulter positivt.

Binomialtest Reko		Kategori	Antal	Procent
Reko	Grupp 1	<= 3	82	13%
	Grupp 2	> 3	559	87%
Totalt			641	100%

Signifikans 0,000

I tabell 5.6 och 5.7 har respondenterna delats in i grupp 1 och 2. Grupp 1 har svarat under eller lika med medelvärdet (3) medan de i grupp 2 har svarat över medelvärdet. Ovanstående visar att 87% av dem som svarat anser att Reko påverkar dem positiv vilket är en klar majoritet. Detta kan jämföras med medelvärdet för Reko (3,8341) i den beskrivande statistiken (se tabell 5.4), vilket visar att de flesta av respondenterna är positiva men inte mycket positiva.

Binomialtestet påvisar en stark signifikans (0,000) och Hypotes 1 *Reko påverkar redovisningskonsulter positiv* kan därmed inte förkastas.

Tabell 5.7 H2 Reko stärker redovisningskonsulternas yrkesutövning mot en profession.

Binomialtest				
Profession				
		Kategori	Antal	Procent
Profession	Grupp 1	<= 3	69	11%
	Grupp 2	> 3	552	89%
Totalt			621	100%

Signifikans 0,000

När det gäller redovisningskonsulternas inställning till om yrket går mot en profession kan man utläsa att 89%, vilket speglar en stark majoritet, instämmer i detta påstående. Medelvärdet för professionen (4,0265) i den beskrivande statistiken (se tabell 5.4) stödjer resonemanget genom att många av respondenterna är mycket positiva. Då ovanstående analys påvisar en stark signifikans (0,000) kan Hypotes 2 *Reko stärker redovisningskonsulternas yrkesutövning mot en profession* inte förkastas.

Då fråga 7 inte ingår i ovanstående test tittar vi på denna frågas medelvärde i den beskrivande statistiken (se tabell 5.1). Där framgår att medelvärdet (3,53) visar att redovisningskonsulter tycker att kraven skall höjas marginellt. Fråga 8 analyseras i tabell 5.8 där vi kan utläsa att majoriteten är för en oberoende tillsynsmyndighet.

Tabell 5.8 Svansfrekvens fråga 8

Anser du att det skall finnas en oberoende tillsynsmyndighet som utför auktorisationer och kvalitetskontroller?	Antal	Procent
Ja	333	52,4%
Nej	160	25,1%
Ingen åsikt	143	22,5%
Totalt	636	100%

Tabell 5.9 H3 Auktoriserade redovisningskonsulter är mer positiva till Reko än icke auktoriserade.

T-test Auktoriserad redovisningskonsult – Reko			
Är du auktoriserad redovisningskonsult?	Antal	Medelvärde	St.av
Ja	582	3,8611	0,60075
Nej	58	3,5891	0,58490

Signifikans 0,001

Medelvärdet (3,8611) för auktoriserade redovisningskonsulters inställning till Reko visar att de är mer positiva till Reko än icke auktoriserade vars medelvärde (3,5891) är lite lägre. Skillnaden i medelvärden är inte så stor men den visar ändå att gruppen auktoriserade redovisningskonsulter har en positivare inställning till Reko än gruppen icke auktoriserade redovisningskonsulter. Testet är signifikant (0,001) vilket medför att Hypotes 3 *Auktoriserade redovisningskonsulter är mer positiva till Reko än icke auktoriserade* inte förkastas.

Tabell 5.10 H4 Auktoriserade redovisningskonsulter tycker mer än icke auktoriserade att Reko leder deras yrkesutövning mot en profession.

T-test Auktoriserad redovisningskonsult – Profession			
Är du auktoriserad redovisningskonsult?	Antal	Medelvärde	St.av
Ja	570	4,0583	0,71412
Nej	50	3,6740	0,60460

Signifikans 0,000

Testet på hypotes 4 visar att medelvärdet (4,0583) för auktoriserade redovisningskonsulter är högre än för icke auktoriserade (3,6740). Även här kan konstateras att samtliga är positiva men att gruppen auktoriserade redovisningskonsulter har en positivare inställning till professionen än gruppen icke auktoriserade redovisningskonsulter. Signifikansnivån (0,000) visar ett starkt samband vilket medför att Hypotes 4 *Auktoriserade redovisningskonsulter tycker mer än icke auktoriserade att Reko leder deras yrkesutövning mot en profession* inte förkastas.

Tabell 5.11 H4 Auktoriserade redovisningskonsulter tycker mer än icke auktoriserade att Reko leder deras yrkesutövning mot en profession. (Avseende fråga 7)

T-test Auktoriserad redovisningskonsult – Kraven för auktorisation			
Är du auktoriserad redovisningskonsult?	Antal	Medelvärde	St.av
Ja	456	3,54	0,746
Nej	37	3,46	0,691

Signifikans 0,529

Enligt detta test när det gäller fråga 7 skall hypotesen förkastas då signifikansnivån ligger över 10%-nivån (0,529). Detta test är en mindre del av det som testas i hypotesen vilket medför att vi enbart tar hänsyn till resultat i tabell 5.10 när vi prövar hypotes 4. Detta gäller även nedanstående test i tabell 5.12 av fråga 8 där signifikansnivån även här ligger över 10%-nivån (0,379) .

Tabell 5.12 H4 Auktoriserade redovisningskonsulter tycker mer än icke auktoriserade att Reko leder deras yrkesutövning mot en profession. (Avseende fråga 8)

Chi²-test Auktoriserad redovisningskonsult – Oberoende tillsynsmyndighet			
	Ja	Nej	Totalt
Är du auktoriserad redovisningskonsult? Ja	303	150	453
Nej	30	10	40
Totalt	333	160	493

Signifikans 0,379

Tabell 5.13 H5 Redovisningskonsulter som jobbar på revisionsbyrå är mer positiva till Reko än de som jobbar på redovisningsbyrå.

T-test Revisionsbyrå – Reko			
Vilken typ av byrå arbetar du på?	Antal	Medelvärde	St.av
Revisionsbyrå	490	3,8330	0,60300
Redovisningsbyrå	148	3,8367	0,60427

Signifikans 0,948

Ovanstående test visar inga signifikanta samband eftersom värdet ligger högt över 10%-nivån (0,948). Inställning till Reko är densamma oavsett om man jobbar på revisionsbyrå eller redovisningsbyrå vilket kan avläsas i medelvärdet som i stort sett är samma för båda varianterna. Hypotes 5 *Redovisningskonsulter som jobbar*

på revisionsbyrå är mer positiva till Reko än de som jobbar på redovisningsbyrå får härmed förkastas.

Tabell 5.14 H6 Redovisningskonsulter som jobbar på revisionsbyrå tycker mer än de som jobbar på redovisningsbyrå att yrket är på väg mot en profession.

T-test Revisionsbyrå – Profession			
Vilken typ av byrå arbetar du på?	Antal	Medelvärde	St.av
Revisionsbyrå	476	4,0229	0,72322
Redovisningsbyrå	142	4,0320	0,68023

Signifikans 0,893

Hypotesprövningen när det gäller vilken typ av byrå man jobbar på och inställningen till profession visar genom T-test att inget signifikant samband kunde påvisas då värdet ligger högt över 10%-nivån (0,893). Även här kan man avläsa detta i medelvärdet som ligger i stort sett på samma nivå. Hypotes 6 *Redovisningskonsulter som jobbar på revisionsbyrå tycker mer än de som jobbar på redovisningsbyrå att yrket är på väg mot en profession* får härmed förkastas.

Tabell 5.15 H6 Redovisningskonsulter som jobbar på revisionsbyrå tycker mer än de som jobbar på redovisningsbyrå att yrket är på väg mot en profession. (Avseende fråga 7)

T-test Revisionsbyrå – Kraven för auktorisation			
Typ av byrå?	Antal	Medelvärde	St.av
Redovisningsbyrå	106	3,33	0,713
Revisionsbyrå	385	3,59	0,742

Signifikans 0,001

Gällande denna hypotes testas fråga 7 separat där man kan se ett starkt signifikant samband på 0,001 vilket medför att hypotes 6 inte förkastas. Detta visar att redovisningskonsulter som jobbar på revisionsbyråer anser, mer än de som jobbar på redovisningsbyråer, att auktorisationskraven för redovisningskonsulter bör höjas. Medelvärdena, vilka visar att skillnaden mellan typen av byråer inte är markant och att denna fråga avser en mindre del av testet i hypotes 6, medför att vi inte tar hänsyn till detta test.

Tabell 5.16 H6 Redovisningskonsulter som jobbar på revisionsbyrå tycker mer än de som jobbar på redovisningsbyrå att yrket är på väg mot en profession. (Avseende fråga 8)

Chi²-test Revisionsbyrå – Oberoende tillsynsmyndighet	Ja	Nej	Totalt
Vilken typ av byrå? Red.byrå	66	41	107
Rev.byrå	265	119	384
Totalt	331	160	491

Signifikans 0,163

Ovanstående Chi²-test avseende fråga 8 visar inga signifikanta samband och hypotesen förkastas. Detta test utgör en mindre del av det som testas i tabell 5:14 vilket medför att vi inte tar hänsyn till detta test vid prövning av hypotes 6.

5.4 Övrig analys

Då enkätens frågor nr 4, 5 och 6 inte ingår i faktorerna Reko och Profession redovisas resultatet av dessa frågor separat. Syftet med dessa frågor var att se utbildningsbenägenheten hos redovisningskonsulterna. Av respondenternas svar (se bilaga 5) kan vi utläsa vilken grundutbildning respondenterna har och på vilket sätt de fortbildar sig. När det gäller fortbildning ligger kurser i IREVs regi i topp. När det gäller antal utbildningsdagar, vilken var en öppen fråga där många svarsalternativ har fyllts i, ligger 60% av respondenterna mellan 3 – 10 dagar det senaste året.

På fråga 9 om respondenten har börjat tillämpa Reko har totalt 637 svarat. Fördelningen är att 51% har börjat tillämpa Reko, att 40% inte har börjat men ska börja tillämpa Reko och att 9% har svarat nej. Detta visar att Reko, som trädde i kraft 1 juli 2008, har uppmärksammats och att de flesta har för avsikt att använda sig av standarden.

5.5 Professionsdiskussion

Professioner uppmärksammandes i början av 1900-talet (Freidson, 1994) och har på grund av vissa händelser och synsätt förändrats och stärkts (Wallerstedt, 2005). Enligt Abbott (1998) kan en profession utvecklas när en annan är på tillbakagång. Med utgångspunkt i detta teoretiska resonemang kan man diskutera syftet med att FAR SRS, som ursprungligen är revisorernas organisation, bildat en

redovisningssektion och tar fram en ny standard, Reko, för redovisningskonsulter. Detta kan tolkas som om FAR SRS släpper in och utvecklar en ny profession, redovisningskonsultsprofessionen. För att en ny profession ska kunna etableras behövs stöd från professionella (Denis, 1996, se Selander, 2003). Detta är motsatsen till vad som annars är vanligt inom professionella yrkesgrupper, nämligen att man stänger ute (closure) andra för att skydda sina medlemmar (MacDonald, 1995, se Sundin, 2003; Freidson, 1994). Reko är en standard som är utformad för redovisningskonsulter där detaljerade regler och principer tagits upp för att stärka redovisningskonsulternas yrkesutövning. Man skiljer på om regleringar skapas innanför eller utanför yrkesprofessionen (Cassel, 2005). Reko baseras till stor del på samma standard som revisorerna använder sig av. Exempelvis är de etiska reglerna lika. Detta medför att god revisorssed och god redovisningskonsultsed påminner om varandra vilket i sin tur kan uppfattas som värdefullt och trovärdigt för klienten då revisorsprofessionen är en utvecklad och erkänd profession. Brante (1992) anser att det är viktigt att professionen tillför mervärde för klienten genom att utföra handlingar som är värdefulla och trovärdiga. I studien har ställts frågan om Reko medfört ett mervärde för de externa intressenterna. Respondenterna har delvis instämt i detta (se tabell 5.1).

Forskare har diskuterat vad som utmärker en profession och vissa kriterier har förts fram av bl.a. Brante (1988) vilka vi har använt oss av i vår studie t.ex. utbildning, kraven på auktorisation, oberoende tillsynsmyndighet, etiska regler, gemensam kunskapsbas, praxis och yrkesintegritet. Utifrån resultatet av studien instämmer majoriteten av de tillfrågade i att Reko bidrar till att förstärka dessa kriterier vilket innebär att Reko är ett led mot en ny profession. Av den beskrivande statistiken (se tabell 5.1) framgår att kriteriet som man mest instämmer i är att Reko leder till en gemensam praxis för redovisningskonsulter. Vi kan utläsa att respondenterna anser att kraven för auktorisation bör höjas endast marginellt.

Hög formell utbildning anses av många som ett tecken på en profession. Abbott (1988) menar att det är minst lika viktigt med den erfarenhet man får inom yrket efter utbildningen som även inkluderar vidareutbildning. Studien visar att utbildningsnivån är hög samt att vidareutbildning sker huvudsakligen inom den

egna branschorganisationen. Utbildning och kompetens är viktiga delar för att man skall kunna tillhöra en profession (Lillrank, 2008).

5.6 Diskussion angående Reko

Innehållet i Reko syftar till att stödja redovisningskonsulterna i deras yrkesutövning genom normer och anvisningar om vad som är god sed. Viktigt är att påpeka att den inte innehåller regler om bokföring (FARS SRS, 2008e). Studien visar tydligt att Reko påverkar yrkesutövningen positivt. När det gäller uppdragsbrev så visar resultatet i studien att de flesta respondenterna varken är positiva eller negativa till denna rekommendation. Detta kan bero på att man tidigare har använt sig av uppdragsbrev i någon form och inte anser att detta är något nytt. Samma sak gäller för de etiska reglerna vilka även de har funnits tidigare för samtliga medlemmar inom FAR SRS.

En rekommendation som har betonats av FAR SRS (2008c) är bokslutsberättelse. Studien visar att en majoritet av respondenterna är positiva till denna rekommendation. Detta stärker redovisningskonsulternas yrkesutövning och kan få betydelse om revisionsplikten avskaffas. Bokslutsberättelse får endast utfärdas av auktoriserade redovisningskonsulter vilket innebär att det blir en kvalitetssäkring för klienten. Omvärlden får därmed också större trovärdighet för redovisningskonsulter.

6. Slutsats och reflektioner

I detta sista kapitel drar vi slutsatser av vår analys, svarar på våra frågeställningar, har egna reflektioner och ger förslag till fortsatt forskning inom området.

6.1 Slutsats

Syftet med studien är att beskriva och analysera hur redovisningskonsulter upplever användandet av Reko, positivt eller negativt, i sin yrkesutövning och om redovisningskonsulterna anser att Reko stärker yrket mot en profession. Det underliggande syftet är att beskriva och analysera om det finns skillnader i åsikter beroende på för det första om man är auktoriserad redovisningskonsult eller ej och för det andra om man tjänstgör på en revisionsbyrå eller en redovisningsbyrå.

Totalt sett visar studien att redovisningskonsulter tycker att Reko är positivt för deras yrkesutövning. Vi kan se att auktoriserade redovisningskonsulter är mer positiva än icke auktoriserade. Däremot visar studien att det inte har någon betydelse på vilken sorts byrå man jobbar då inställningen till Reko är densamma.

Redovisningskonsulter anser att Reko leder yrket mot en profession. Det finns en viss skillnad mellan vad auktoriserade redovisningskonsulter och icke auktoriserade tycker. De auktoriserade anser mer än icke auktoriserade att Reko leder mot en profession. Oavsett var man jobbar, på redovisningsbyrå eller revisionsbyrå, anser man att Reko leder till en ny profession.

Resultatet av studien ger svar på vår frågeställning då den visar att Reko påverkar redovisningskonsulter positivt och att de anser att den bidrar till en möjlighet att bli en profession. Då vi har erhållit hög svarsfrekvens kan vi med god grund dra dessa slutsatser.

6.2 Egna reflektioner

Eftersom vi har begränsat vår studie, på grund av tidsbrist, till redovisningskonsulter som är anslutna inom FAR SRS leder detta troligen till att resultatet blir ensidigt med en positiv anda. Hade studien även omfattat redovisningskonsulter inom SRF och revisorer hade resultatet kanske blivit annorlunda. Detta skall man ha i åtanke när man generaliserar utfallet av studien.

Resultatet av studien visar att respondenterna är positiva till användandet av Reko i sin yrkesutövning vilket tyder på att det fanns ett behov av en standard. FAR SRS har utvecklat nya områden för sina medlemmar genom att bilda en redovisningssektion och genom framtagandet av Reko. Då många revisorer auktoriserar sig som redovisningskonsulter kan detta tolkas som om man vill förbereda sig inför framtiden och inför ett eventuellt slopande av revisionsplikten. På detta sätt stärker man redovisningsprofessionen genom att både ha medlemmar som tillhör en revisionsprofession och en eventuellt ny redovisningsprofession. Man öppnar upp för nya medlemmar istället för att stänga dem ute.

Vår studie visar att redovisningskonsultsyrket har en chans att bli en profession. Detta kan bero på att det är FAR SRS (som sedan tidigare är branschorganisation för revisorsprofessionen) som tagit fram Reko och stödjer redovisningskonsulterna i deras yrkesutövning. De planerar även att tillsammans med SRF utveckla Reko och kvalitetssäkra redovisningskonsultens arbete.

Resultatet av studien visar att det inte spelar någon roll var man jobbar (revisions- eller redovisningsbyrå) när det gäller inställningen till Reko. Detta tolkar vi som att redovisningskonsulter, anslutna till FAR SRS, arbetar på liknande sätt oavsett om man jobbar på revisionsbyrå eller redovisningsbyrå. Det avgörande kan vara att man är ansluten till FAR SRS och inte på vilken byrå man jobbar. Detta kan stödjas i teorin där branschtillhörighet är en viktig del för att man skall tillhöra en profession.

Under studiens gång har fördelningen mellan auktoriserade och icke auktoriserade förändrats markant genom att många icke auktoriserade redovisningskonsulter har auktoriserat sig. Detta gör att yrkeskåren inom redovisningsbranschen förstärks och därmed blir yrkesgruppen mer homogen och sammanhållen. Detta förstärks genom att auktoriserade redovisningskonsulter i studien jämfört med icke auktoriserade är mer positiva både till Reko och att Reko leder till en profession.

Skatteverket (2008) är av åsikten att det ligger i ett allmänt intresse att stärka redovisningskonsulterna i sin yrkesutövning om revisionsplikten avskaffas. Studien visar att Reko har betydelse inte bara för redovisningskonsulterna, utan den tillför även nytta både för omvärlden och samhället, vilket är viktigt om yrkesutövningen ska bli en erkänd profession och enligt Freidson (1994) är det först när professionen tillför nytta för samhället som den börjar uppmärksammas.

6.3 Förslag till fortsatt forskning

Eftersom Reko inte funnits i mer än några månader när vår enkät skickades ut skulle det vara intressant att göra om studien om ca ett år och då se i vilken utsträckning som redovisningskonsulter anslutna till SRF använder Reko och hur samarbetet mellan FAR SRS och SRF utvecklats för att stärka redovisningskonsulternas yrkesutövning. Ytterligare aspekter är de förslag till

frågor som vi fick vid vår pilotundersökning nämligen frågan om man kände till Reko och frågan om byråns storlek, antal anställda och respondentens position.

Ur professionshänseende skulle det vara intressant att utvidga studien mer djupgående och se varför det blivit som det blivit. En studie inom redovisningsprofessionen som inte bara tar upp revisorsprofessionen utan mer beskriver t.ex. utvecklingen av redovisningskonsulternas situation skulle vara önskvärd. Intressant skulle det även vara att se hur revisorerna ser på en eventuellt ny redovisningsprofession och hur det påverkar revisorsbranschen.

Källförteckning

Abbott, A. (1988). *The System of Professions. An Essay on the Division of Expert Labor*. Chicago: The University of Chicago Press.

Andersson, C. (2001). *I konsultens värld*. Lund: Studentlitteratur.

Artsberg, K. (2005). *Redovisningsteori – policy och praxis*. 2:1 uppl. Malmö: Liber Ekonomi.

Balans. (2008a). *Fullsatt på auktorisation för redovisningskonsulter*. Nr. 3, s. 31-35.

Balans. (2008b). *Rusning till FAR SRS redovisningsavdelning*. Nr. 2, s. 14.

BFN. Bokföringsnämnden. (2008) *Redovisningsrådets rekommendationer RR 1 - RR 29 och tillhörande URA 1 – URA 41*. Tillgänglig från: <http://www.bfn.se/redovisning/RADET/radet.aspx>. Accessdatum: 2008-11-17.

Bjørnenak, T. (1997). Diffusion and accounting: the case of ABC in Norway. *Management accounting Reserch*. Vol. 8, s. 3-17.

Brante, T. (1992). Expert Society: The Origins and Development of Professions in Sweden. *Studies of Higher Education and Research*. Vol. 2, s. 1-31.

Brante, T. (1988). Sociological Approaches to the Professions. *Acta Sociologica* Vol. 31, Nr. 2, s. 119-142.

Bryman, A & Bell, E. (2005). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Slovenien: Korotan Ljubljana.

Carr-Saunders, A.M. & Wilson, P.A. (1994/1962). "The Emergence of Professions". In Sigmund Nosow & William H. Form (red) *Man Work and Society. A Reader in the Sociology of Occupations*. New York: Basic Books, INC.

Cassel, F. (2005). *Arguments on harmonising standards for auditing*. Stockholm: Riksrevisionen.

Christensen, L., Engdahl, N., Gräås, C. & Haglund, L. (2001). *Marknadsundersökning – en handbok*. 2:a uppl. Lund: Studentlitteratur.

Denis, J L., Langley, A & Cazale, L. (1996). Leadership and Strategic Change under Ambiguity. *Organization Studies*. Vol. 17, Nr. 4, s. 673-699.

Djurfeldt, G., Larsson, R & Stjänhagen, O. (2003). *Statistisk verktygslåda – samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.

- FAR SRS. (2008a). *FAR SRS tar ett samlat grepp om revisions- och redovisningsbranschen*. Tillgänglig från: <<http://www.farsrs.se/pls/portal/docs/PAGE/FAR/NYHETSARKIV/2007/PRESSRELEASE%20REDOVISNINGSSEKTION%202%20APRIL%202007.PDF>>. Accessdatum: 2008-09-20.
- FAR SRS. (2008b). *Invalskrav för medlemskap i FARS SRS*. Tillgänglig från: <http://www.farsrs.se/pls/portal/docs/PAGE/FAR/OM_FAR/MEDLEMSKAP/KRAV%20FOR%20INVAL%20I%20FAR/INVALSKRAV.PDF>. Accessdatum: 2008-09-20.
- FAR SRS. (2008c). *Kraftfull satsning på redovisningskonsulter*. Tillgänglig från: <<http://www.farsrs.se/pls/portal/docs/PAGE/FAR/NYHETSARKIV/PRESSMEDDELANDE%20REKO.PDF>>. Accessdatum: 2008-09-02.
- FAR SRS. (2008d). *SRF och FAR SRS tar gemensamt ansvar för redovisningskonsultens utveckling*. Tillgänglig från: <<http://www.farsrs.se/pls/portal/docs/PAGE/FAR/NYHETSARKIV/PRESSMEDDELANDE%20SRF%20-%20FAR%20SRS%20JUST.PDF>>. Accessdatum: 2008-09-20.
- FAR SRS. (2008e). *Standard för Redovisningskonsulter REKO*. Stockholm: FAR SRS Förlag AB.
- FAR SRS. (2008f). *Välkommen till FAR SRS*. Tillgänglig från: <http://www.farsrs.se/portal/page?_pageid=33,38258&_dad=portal&_schema=PORTAL>. Accessdatum: 2008-11-19.
- FAR SRS. (2008g). *Sök i FAR SRS medlemsförteckning*. Tillgänglig från: <http://www.farsrs.se/portal/page?_pageid=33,76447&_dad=portal&_schema=PORTAL>. Accessdatum: 2008-09-16.
- FAR SRS. (2008h). *Sök i FAR SRS medlemsförteckning*. Tillgänglig från: <http://www.farsrs.se/portal/page?_pageid=33,76447&_dad=portal&_schema=PORTAL>. Accessdatum: 2008-12-12.
- Freidson, E. (1994). *Professionalism Reborn. Theory, Prophecy and Policy*. Great Britain: Hartnolls Ltd, Bodmin, Cornwall.
- Gummesson, E. (1985). *Forskare och konsult – om aktionsforskning och fallstudier i företagsekonomi*. Lund: Studentlitteratur.
- Hartman, J. (2004). *Vetenskapligt tänkande. Från kunskapsteori till metodteori*. 2:5 uppl. Poland: Pozkal.
- Hettinger, A. (2008). Avskaffa reglerna om byråjäv. *Balans*. Nr. 8, s. 6-7.

IREV. (2008). *Auktorisationsdag för Redovisningskonsulter FAR SRS*. Tillgänglig från:

<<http://www.irev.se/Templates/Course.aspx?id=1276>>.

Accessdatum: 2008-09-20.

Jacobsen, D I. (2002). *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur.

Javefors Grauers, E. (2002). *Profession, genus och företagarpär – en studie av advokater och köpmän*. Linköping: UniTryck.

Lillrank, P. (2008). Byråkratin, marknad och profession – ett nytt socialt kontrakt. *Ikaros tidskrift om människan och vetenskapen*. Nr. 1, s. 8-9.

MacDonald, K.M. (1995). *The sociology of the professions*. London: Sage Publications.

Malmström, S., Györki, I. & Sjögren, P A. (2001). *Bonniers svenska ordbok*. 7:e upplaga. Smedjebacken: Fälth&Hässler.

Nationalencyklopedin. (1994). Band 14. Höganäs: Bokförlaget Bra Böcker AB.

Nationalencyklopedin. (2008). *Profession*. Tillgänglig från:

<http://www.ne.se/sok/profession>. Accessdatum: 2008-09-20.

Nilsson S. (2005). *Redovisningens normer och normbildare. En nationell och internationell översikt*. 3:e uppl. Lund: Studentlitteratur.

Noordegraaf, M. (2007). From "Pure" to "Hybrid" Professionalism. Present-Day Professionalism in Ambiguous Public Domains. *Administration & Society*. Vol. 39, Nr. 6, s. 761- 785.

Nytt från revisorn. (2008). *En reko redovisningskonsult är lösningen*. Nr. September, s. 24.

Parsons, T. (1954). *Essays in Sociological Theory*. New York: The Free Press.

Patel, R & Tebelius, U. (1987). *Grundbok I forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.

Precht, E. (2008). *Skadeståndsansvar begränsas och byråjäv luckras upp – intervju med Bo Svensson*. Tillgänglig från:

<http://www.tidskriftenbalans.se/mag/tidskriftenbalans.se/dircode/docs/4_article_3510.pdf>. Accessdatum:2008-11-11.

Revisorsnämnden. (2008). *Revisorsnämnden*. Tillgänglig från:

<http://www.revisorsnamnden.se/rn/om_rn_4706.html>.

Accessdatum 2008-09-02.

Sánchez-Ballesta, J. P., & Carcia-Meca, E. (2005). Audit qualifications and corporate governance in Spanish listed firms. *Managerial Auditing Journal*. Vol. 20, Nr. 7, s. 725-738.

Saunders, M. & Lewis, P. & Thornhill, A. (2007), *Research Methods for Business Students*. 4th ed. Spain: Mateu Cromo, Artes Graficas.

Selander, M. (2003). *The redefinition of educational professionals – the power of discursive practices at work*. Tillgänglig från:
<<http://www.handels.gu.se/S.I.T/Publikationer/EGOS-%20paper-03.pdf>>
Accessdatum: 2008-09-14.

Skatteverket. (2008). *Avskaffandet av revisionsplikten för små företag (SOU 2008:32); remiss 2008-06-23*. Skatteverkets Yttrande 2008. Tillgänglig från:
<<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/remissvar/2008/remissvar2008/13122266808112.5.121b82f011a74172e5880005981.html>>.
Accessdatum: 2008-09-02.

SOU. (1989:59). *Nominering av redovisningskonsulter. Betänkande av utredningen av kontroll av redovisningskonsulter*. Stockholm: Svenskt Tryck.

SRF. (2004). *Etiska regler för Sveriges Redovisningskonsulter Förbund SRF*. Tillgänglig från:
<<http://www.srfkonsult.se/srf/etiska.shtml>>. Accessdatum: 2008-11-19.

SRF. (2005). *Nu blir det lättare att hitta kvalitetssäkrade redovisningskonsulter*. Tillgänglig från:
<http://www.srfkonsult.se/pressrum/pressreleaser/051101_auktorisation.pdf>.
Accessdatum: 2008-11-19.

SRF. (2008a). tillgänglig från: <<http://www.srfkonsult.se/>>
Accessdatum: 2008-11-19.

SRF. (2008b). *Stadgar för Sveriges Redovisningskonsulter Förbund SRF*. Tillgänglig från:
<http://www.srfkonsult.se/srf/stadgar_forbund.shtml> . Accessdatum 2008-09-20.

Sundin, O. (2003). *Informationsstrategier och yrkesidentiteter. En studie av sjuksköterskors relation till fackinformation vid arbetsplatsen*. Borås: Chalmers, bibliotekets reprocentral.

Susning.nu (2008) *Definition av norm*. Tillgänglig från:
<<http://susning.nu/Norm>>. Accessdatum: 2008-09-20.

Wallerstedt, E. (2005). Kriser och konsolidering: revisionsbranschen i Sverige under hundra år, i Johansson, Häckner & Wallerstedt (eds.), *Uppdrag revision*. Stockholm: SNS Förlag.

Bilaga 1 – Allmänna inträdeskrav för FAR SRS och SRF

1. För att bli medlem i FAR SRS (2008b) måste man uppfylla de allmänna kraven för samtliga medlemmar:
  - Ha gjort sig känd för redbarhet och i övrigt bedömas lämplig
  - Förklara sig vilja följa FAR SRS stadgar
  - Förklara sig vilja följa de yrkesetiska regler som styrelsen utfärdar
  - Referera till två FAR SRS- medlemmar (brist på referens kan ersättas med ett personligt besök och styrelsen kan, om det finns särskilda skäl, medge undantag från skyldigheten att ange referenser)

För redovisningskonsulter gäller följande inträdeskrav:

- Ha akademisk examen med företagsekonomisk inriktning med minst 120 poäng
- Ha fem års praktik inom redovisningsområde, varav minst tre år som extern rådgivare
- Vara kvalitetskontrollerad

2. För att bli medlem i SRF (2008b) måste man uppfylla följande krav:
  - a. är yrkesverksam som redovisningskonsult
  - b. inte är i konkurs
  - c. inte har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken
  - d. inte har belagts med näringsförbud
  - e. inte är förbjuden att utöva rådgivningsverksamhet enligt 3 § lagen (1985:354) om förbud mot yrkesmässig rådgivning i vissa fall m.m.
  - f. inte är underkastad någon rådighetsinskränkning i annat land motsvarande dem under b-e
  - g. är känd som pålitlig och hederlig och även i övrigt bedöms lämplig att utöva verksamhet som redovisningskonsult
  - h. har minst tre (3) års praktisk erfarenhet av redovisning, företagsekonomisk rådgivning och därmed sammanhängande verksamhet samt äger god kännedom om gällande rättsregler rörande redovisning och beskattning. Praktiken skall ha fullgjorts på redovisnings- och/eller revisionsbyrå eller ha inhämtats genom likvärdig praktik samt
  - i. har genomgått SRF:s kurs Högre Redovisningsekonom eller motsvarande eller tre terminers eftergymnasiala studier i relevanta ämnen eller avlagt redovisningskonsultexamen i SRF:s regi.

Bilaga 2 - Följebrev

Hej

Vi är två studenter från Högskolan Kristianstad som skriver vår kandidatuppsats inom revisor/controller utbildningen. Vi har valt att skriva om den nya standarden, Reko, som trädde i kraft 1 juli 2008. Syftet med studien är att se hur Reko påverkar redovisningskonsulternas arbete.

Vi vore tacksamma om du ville fylla i bifogad enkät genom att klicka på [nedanstående länk](#). Svarstiden är mindre än 5 minuter.

I frågeformuläret finns 5-skaliga intervallfrågor där mittenalternativet står för varken/eller.

Dina svar behandlas anonymt. Har du några frågor eller synpunkter på enkäten är du välkommen att kontakta Ingela via e-post, ingela.engkvist0001@stud.hkr.se

Tack på förhand

Daina Bindere

Ingela Engkvist

Bilaga 4 - Påminnelse

Påminnelse

Hej

För några dagar sedan skickade vi en online enkät angående Reko till dig. Vi har fått stor respons på enkäten men behöver ditt svar för att vår studie skall bli så tillförlitlig som möjligt.

Vi är två studenter från Högskolan Kristianstad som skriver vår kandidatuppsats inom revisor/controller utbildningen. Vi har valt att skriva om den nya standarden, Reko, som trädde i kraft 1 juli 2008. Syftet med studien är att se hur Reko påverkar redovisningskonsulter och dess yrke.

Vi vore tacksamma om du ville fylla i bifogad enkät genom att klicka på nedanstående länk. Svarstiden är mindre än 5 minuter.

I frågeformuläret finns 5-skaliga intervallfrågor där mittenalternativet står för varken/eller.

Dina svar behandlas anonymt. Har du några frågor eller synpunkter på enkäten är du välkommen att kontakta Ingela via e-post, ingela.engkvist0001@stud.hkr.se

Tack på förhand

Daina Bindere

Ingela Engkvist

Bilaga 5 - Redovisning av svar på enkät (utom fråga 6)

- 1.1) Är du auktoriserad redovisningskonsult? n=852
Ja		90.8%
Nej		9.2%
- 1.2) Om du inte är auktoriserad, har du tänkt auktorisera dig? n=86
Ja		87.9%
Nej		4.5%
Vet ej		7.6%
- 1.3) Vilken typ av byrå arbetar du på? n=850
Redovisningsbyrå		22.8%
Revisionsbyrå		77.2%
- 1.4) Vilka utbildningar har du? n=853
Gymnasieutbildning		62.3%
Högskoleutbildning		56%
Kvalificerad yrkesutbildning (KY)		10.1%
Kurser ordnade i IREVs regi		42.4%
Annat		29.2%
- 1.5) På vilka sätt vidareutbildar du dig? n=853
Kurser anordnade av IREV		78.6%
Högskolekurser		6.3%
Branschinformation		68%
Facklitteratur		52.7%
Annat		59.9%
- 1.7) Hur ser du på de nuvarande kraven för att bli auktoriserad redovisningskonsult? n=493
av.=2,5
dev.=0,7
ab.=140
Bör höjas mycket		12%
		33%
		53%
		2%
Bör sänkas mycket		1%
- 1.8) Anser du att det skall finnas en oberoende tillsynsmyndighet som utför auktorisationer och kvalitetskontroller? n=838
Ja		52.4%
Nej		25.2%
Ingen åsikt		22.5%
- 1.9) Har du börjat tillämpa Reko? n=837
Ja		51%
Nej		9.1%
Nej, ska börja		39.9%

1.10) Hur ser du på användandet av Reko i ditt yrkesutövande jämfört med hur du arbetat tidigare?		Mycket negativt	n=587 av.=2,2 dev.=0,8 ab.=74
1.11) I Reko står beskrivet om uppdragsbrev för redovisningstjänster. Hur påverkar dessa rekommendationer dig i ditt vardagliga arbete?		Mycket negativt	n=574 av.=2,4 dev.=0,9 ab.=64
1.12) I Reko står beskrivet om etiska regler. Hur påverkar dessa regler dig i ditt vardagliga arbete?		Mycket negativt	n=579 av.=2,3 dev.=0,8 ab.=56
1.13) Hur ser du på att auktoriserade redovisningskonsulter kan upprätta en bokslutsberättelse?		Mycket negativt	n=591 av.=2 dev.=1 ab.=45
1.14) Jag tycker att Reko leder till en gemensam kunskapsbas för redovisningskonsulter.		Instämmer inte alls	n=599 av.=2 dev.=1 ab.=31
1.15) Jag tycker att Reko leder till en gemensam praxis för redovisningskonsulter.		Instämmer inte alls	n=617 av.=1,7 dev.=0,8 ab.=20
1.16) Jag tycker att Reko bidrar till större yrkesintegritet för redovisningskonsulter.		Instämmer inte alls	n=800 av.=1,8 dev.=0,8 ab.=35
1.17) Jag tycker att Reko leder till att uppdragsgivaren får bättre kvalitet på sin redovisning.		Instämmer inte alls	n=800 av.=2,1 dev.=1 ab.=36
1.18) Jag tycker att Reko ger de externa intressenterna ett mervärde.		Instämmer inte alls	n=588 av.=2,1 dev.=1 ab.=49
1.19) Jag tror att Reko kommer att leda till fler auktorisationer av redovisningskonsulter.		Instämmer inte alls	n=548 av.=2,1 dev.=1 ab.=88